

Kendelse

afsagt den 27. marts 2024

Sag nr. 2024-02915

[Klager]

mod

Politiken

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen *"Jeg vil foreslå, at man læser Rudolf Steiners citat en ekstra gang, inden man sender sine børn afsted"* bragt på politiken.dk den 23. november 2023, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

Sagsfremstilling

Den påklagede artikel indeholder kritisk omtale af Rudolf Steiner og Steiner-ideologien.

[Klager], der har oplyst, at han arbejder med og delvist formidler Steiner-pædagogikken, har klaget over, at artiklen virker krænkende over for Rudolf Steiner og nuværende Steiner-institutioner, da Rudolf Steiner omtales som racistisk og kritiseres for sit syn på videnskab. Herudover har [Klager] henvist til, at artiklen ikke tydeligt skelner mellem Rudolf Steiners udtalelser for over 40 år siden og Rudolf Steiner pædagogikken, der udøves i dag.

I forhold til artiklens kritik af Rudolf Steiners syn på videnskab har [Klager] blandt andet anført, at så længe videnskaben ikke har et entydigt svar på menneskets eksistens, og så længe nye videnskabelige resultater ville kunne ændre på menneskets nuværende evidens baseret på viden, er der også et behov for andre tilgange til verden og mennesket. Hertil har [Klager] anført, at videnskab kun består i forskellige metoder, og at synet på videnskabelige resultater med tiden vil kunne ændre sig. Videnskab danner en dynamisk proces og ikke et bestemt verdensbillede, som kan anvendes som et entydigt "rigtigt – forkert" parameter, især ikke i forbindelse med psykologi og pædagogik.

[Klager] har blandt andet anført, at artiklens kritik om, at Rudolf Steiner har udtrykt racistiske udsagn, skal ses i kontekst af den racistisk orienterede tidsånd, som Rudolf Steiner blev socialiseret i. Der er studier, der tydeligt har vist, at Rudolf Steiners udsagn på ingen måde er udtryk for, at Rudolf Steiner har været racist, eller at hans lære skulle danne en racistisk eller ekstremistisk ideologi. [Klager] har fremført, at Rudolf Steiner i stedet i enkelte

tilfælde har dummet sig, og at disse udsagn skal påpeges, men at disse ikke gør Rudolf Steiner til racist.

[Klager] har videre anført, at artiklen udtrykker sig dybt nedladende og diskriminerende over for personer, der arbejder med andre former for bevidstheder end den sanselige, idet det fremgår af artiklen: "Rudolf Steiner var okkultist, clairvoyant og racist". Her har [Klager] anført, at kritik er en ressource, der skal anvendes, især når der arbejdes praktisk med religioner, spiritualitet, esoterisk, okkultisme og shamanisme.

[Klager] har henvist til, at der i artiklen afsløres postimperialistiske og postkolonialistiske tankestrukturer over for personer i og uden for Danmark, der lever efter andre verdensbilleder, bevidsthedserfaringer og (sub)kulturer end det, som bliver formidlet gennem det officielle Danmark. De meditationsformer, som Rudolf Steiner formidlede, grunder i indiske yoga traditioner og buddhistiske meditationsteknikker. Rudolf Steiner omformulerede disse, så de ville passe bedre til de "vestlige" kulturer og afviste tanken om, at guruer eleven skulle underordne sig. Det moderne menneske skulle derimod under fri vejledning kunne gøre sine egne erfaringer. Det var dette, som Rudolf Steiner omtalte som åndsvidenskab.

Pressenævnets formand, Jens Kruse Mikkelsen, udtaler:

Klagen angår Politikens artikel: "*Jeg vil foreslå, at man læser Rudolf Steiners citat en ekstra gang, inden man sender sine børn afsted*", bragt den 24. november 2023 med omtale af Rudolf Steiner og Steiner-ideologien.

Det følger af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 2, at formanden kan afvise klager fra personer, virksomheder m.v., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold.

Det er som udgangspunkt en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over. Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet.

[Klager] er ikke selv omtalt eller afbildet i artiklen. [Klager] har derfor ikke en sådan direkte og individuel retlig interesse, at der er grundlag for at behandle klagen i forhold til ham. Det forhold, at [Klager] arbejder med og delvist formidler Steiner-pædagogikken, kan ikke ændre ved denne vurdering.

Klagen afvises herefter, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 2.